Sikkerhedsdatablad

Revision: 19-05-2017
Erstatter: 30-08-2016
Version: 05.00/DNK

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn: Propionsyre

1.2. Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Anbefalede anvendelser: Tilsætningsstof til foderstoffer.

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Leverandør: Helm Skandinavien A/S
Holmagervej 9
8543 Hornslet
Danmark
Tlf.: +45 87 85 09 10
Fax: +45 87 85 09 15
E-mail: info@helmas.dk

1.4. Nødtelefon

82 12 12 12 (Giftlinien)

PUNKT 2: Fareidentifikation

2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen

CLP-klassificering (Forordning (EF) nr. 1272/2008): Skin Corr. 1B;H314 Eye Dam. 1; H318 STOT SE 3; H335

Se punkt 16 for ordlyd af H-sætninger.

Væsentligste skadevirkninger: Forårsager svære ætsninger af huden og øjenskader. Forårsager alvorlig øjenskade. Kan forårsage irritation af luftvejene.

2.2. Mærkningselementer

Signalord: Fare

Indeholder: Propionsyre 75-100 %

H-sætninger: Forårsager svære ætsninger af huden og øjenskader.(H314)
Kan forårsage irritation af luftvejene.(H335)

P-sætninger: Indånd ikke pulver/røg/gas/tåge/damp/spray.(P260)
Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.(P280)
VED KONTAKT MED HUDEN (eller håret): Tilsmudset tøj tages straks af/fjernes. Skyl eller brus huden med vand.(P303/361/353-a)

VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning.(P305/351/338)
Ring omgående til en GIFTINFORMATION/læge.(P310-a)

2.3. Andre farer

Produktet indeholder ikke PBT eller vPvB stoffer.

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.2. Blandinger

Registrerings-nummer	CAS/ EF-nummer	Stof	CLP-klassificering (Forordning (EF) nr. 1272/2008)	w/w%	Note
01-211948697	79-09-4-A	Propionsyre	Skin Corr. 1B;H314 Eye Dam. 1;H318	75-100	1
1-24-xxxx	201-176-3	.	STOT SE 3;H335 Flam. Liq. 3;H226	.	.

1) Stoffet er optaget på Arbejdstilsynets liste over organiske opløsningsmidler.

Se punkt 16 for ordlyd af H-sætninger.

Øvrige oplysninger: Eventuelt bogstav efter cas-nummeret henfører til individuelle datasæt.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Indånding: Søg frisk luft. Ring omgående til en GIFTINFORMATION eller en læge.

Indtagelse: Skyl munden grundigt og drik 1-2 glas vand i små slurke. Fremkald ikke opkastning. Ring omgående til en GIFTINFORMATION eller en læge.

Hud: Fjern straks forurenet tøj, ur og smykker. Vask huden længe og grundigt med vand. Ring omgående til en GIFTINFORMATION eller en læge.

Øjne: Spil øjet godt op, fjern eventuelle kontaktlinser og skyl straks med vand (helst fra øjenskyller) og søg omgående læge. Fortsæt skylningen til lægen overtager behandlingen. Ring omgående til en GIFTINFORMATION eller en læge.

Forbrænding: Skyl med vand, indtil smerterne ophører. Fjern tøj, som ikke er fastbrændt - søg læge/sygehus, fortsæt om muligt skylningen til lægen overtager behandlingen.

Øvrige oplysninger: Ved henvendelse til læge medbringes sikkerhedsdatablad eller etiket.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Indtagelse kan fremkalde ætsninger i mund, spiserør og mavesæk. Smerter i mund, svælg og mave. Synkebesvær, ildebefindende og blodigt opkast. Brune pletter og ætssår kan ses i og omkring munden.
Virker ætsende og giver brændende smerte, rødme, blærer og ætssår ved hudkontakt.
Øjenkontakt kan fremkalde dybe ætsninger, smerter, tåreflåd og kramper i øjenlågene. Risiko for alvorlig øjenskade med synstab.
Indånding af dampe virker irriterende på de øvre luftveje.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Sørg for, at lægelig personale er informeret om det anvendte materiale og tager forholdsregler til beskyttelse af dem selv.
Behandl symptomer.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1. Slukningsmidler

Egnede slukningsmidler: Sluk med pulver, skum, kulsyre eller vandtåge. Brug vand eller vandtåge til nedkøling af ikke antændt lager.

Uegnede slukningsmidler: Brug ikke vandstråle, da det kan sprede branden.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Opvarmning vil forårsage trykstigning i emballagen med fare for sprængning.
Ved brand spaltes produktet og følgende farlige luftarter kan dannes: Kulmonoxid og kuldioxid/ Brint

5.3. Anvisninger for brandmandskab

Anvend luftforsynet åndedrætsværn og kemisk beskyttelsesdragt.
Hvis det kan gøres uden fare, fjernes beholdere fra det brandtruede område. Undgå indånding af dampe og røggasser - søg frisk luft.
Slukningsvand, som har været i kontakt med produktet, kan være ætsende.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

For ikke-indsatspersonel: Brug åndedrætsværn. Brug handsker. Brug beskyttelsesbriller. Stå i vindsiden/hold afstand til kilden. Stop lækagen, hvis dette kan gøres uden risiko.

For indsatspersonel: Udover ovenstående: Kemikalieindsatsdragt svarende til EN 943-2 anbefales.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Spild må ikke udledes til kloak og/eller overfladevand. Kontakt myndighederne i forbindelse med forurening af jord og vandmiljø samt ved udslip til kloak.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Spild inddæmmes og opsamles med sand eller andet absorberende ikke brandbart materiale og overføres til egnede affaldsbeholdere. Pas på ætsningsfaren.

6.4. Henvisning til andre punkter

Se punkt 8 for værnemiddeltype. Se punkt 13 for bortskaffelse.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Produktet bør anvendes under velventilerede forhold, hvis muligt under procesventilation. Der skal være adgang til rindende vand og øjenskyller. Der skal være adgang til nødbruser. Vask hænder før pauser, toiletbesøg og efter endt arbejde.

Det skal ved en arbejdspladsvurdering sikres, at ansatte ikke er udsat for påvirkninger, der kan indebære en risiko ved graviditet.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

Opbevares forsvarligt, utilgængeligt for børn og ikke sammen med levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler o.lign.
Bør opbevares i tæt tillukket originalemballage. Skal opbevares tørt og køligt.
Må ikke opbevares sammen med følgende: Stærke baser/ Stærke oxidationsmidler.

7.3. Særlige anvendelser

Ingen.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

8.1. Kontrolparametre

Grænseværdier:

Indholdsstof	Grænseværdi	Anmærkninger
Propionsyre	10 ppm 31 mg/m3	E

.

Retsgrundlag: Bekendtgørelse om grænseværdier for stoffer og materialer nr. 507/2011. Senest ændret ved nr. 986/2012. At-vejledning C.0.1 om grænseværdier for stoffer og materialer, August 2007.

Anmærkninger: E: Betyder at stoffet har en EF-grænseværdi

Målemetoder: Overholdelse af de angivne grænseværdier kan kontrolleres ved arbejdshygiejniske målinger.

DNEL-værdier: 79-09-4-A:
Arbejdere:
Inhalation DNEL (akut-/korttidseksponering - systemiske virkninger), 62 mg/m3.
Inhalation DNEL (akut-/korttidseksponering - lokale virkninger), 62 mg/m3.
Inhalation DNEL (langtidseksponering - systemiske virkninger), 31 mg/m3.
Inhalation DNEL (langtidseksponering - lokale virkninger), 31 mg/m3.
Dermal DNEL (langtidseksponering - systemiske virkninger), 132 mg/kg.
Dermal DNEL (langtidseksponering - lokale virkninger), 0,26 mg/cm2.

PNEC-værdier: 79-09-4-A:

	PNEC aqua (ferskvand) 0,5 mg/l. PNEC aqua (havvand) 0,05 mg/l. PNEC aqua (periodevis udledning) 5 mg/l. PNEC sediment (ferskvand) 1,86 mg/kg. PNEC sediment (havvand) 0,186 mg/kg. PNEC jord 0,1258 mg/kg. PNEC STP (spildevandsbehandlingsanlæg) 5 mg/l.

8.2. Eksponeringskontrol

	For yderligere information se vedlagte eksponeringsscenarier.
Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol:	Brug værnemidler som angivet nedenfor.
Personlige værnemidler, beskyttelse af øjne/ansigt:	Brug beskyttelsesbriller eller ansigtsskærm. Øjenværn skal følge EN 166.
Personlige værnemidler, beskyttelse af hud:	Brug handsker. Medium brug (mellemvolumen, mellemlang kontakt (1-2 timer)): Materialetype og -tykkelse: Nitrilgummi. - 0,4 mm Tung brug (stor volumen, langtidskontakt (længere end 2 timer)): Materialetype og -tykkelse: Butylgummi. - 0,7 mm Handsker skal følge EN 374.
Personlige værnemidler, åndedrætsværn:	Brug åndedrætsværn med A-filter. Åndedrætsværn skal følge en af følgende standarder: EN 136/140/145.
Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet:	Det skal sikres at lokale regler for udledning overholdes.

PUNKT 9: Fysisk-kemiske egenskaber

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Tilstandsform:	Væske
Farve:	Farveløs
Lugt:	Karakteristisk
Lugttærskel:	Ingen data
pH (brugsopløsning):	2,3 (100 g/l, 20 °C)
pH (koncentrat):	Ingen data
Smeltepunkt/frysepunkt:	-20 °C
Begyndelseskogepunkt og kogepunktsinterval:	>100 °C
Flammepunkt:	61,5 °C
Fordampningshastighed:	Ingen data
Antændelighed (fast stof, luftart):	Antændelsestemperatur: 440 °C
Øvre/nedre antændelsesgrænser:	Ingen data
Øvre/nedre eksplosionsgrænser:	2,1-12,0 vol%
Damptryk:	16,7 hPa (20 °C) 84,7 hPa (50 °C)
Dampmassefylde:	Ingen data
Relativ massefylde:	1,0039 (25 °C)
Opløselighed:	Blandbar med vand
Fordelingskoefficient n-oktanol/vand:	log Kow: 0,33
Selvantændelsestemperatur:	Ikke selvantændeligt
Dekomponeringstemperatur:	Ingen data
Viskositet:	10 mPa.s (25 °C)
Eksplosive egenskaber:	Ingen data
Oxiderende egenskaber:	Ingen data

9.2. Andre oplysninger

	Antændelsestemperatur: 485 °C

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Reagerer under varmeudvikling med følgende: Stærke baser/ Stærke oxidationsmidler.

10.2. Kemisk stabilitet

Produktet er stabilt ved anvendelse efter leverandørens anvisninger.

10.3. Risiko for farlige reaktioner

Ingen kendte.

10.4. Forhold, der skal undgås

Ingen kendte.

10.5. Materialer, der skal undgås

Stærke baser/ Stærke oxidationsmidler.

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter

Ved brand eller kraftig opvarmning spaltes produktet og følgende farlige luftarter kan dannes: Kulmonoxid og kuldioxid/ Brint

---

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1. Oplysninger om toksikologiske virkninger

Akut toksicitet - oral:	Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt. 79-09-4-A: Rotte: LD50 = 3455 mg/kg (BASF test)
Akut toksicitet - dermal:	Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt. 79-09-4-A: Rotte: LD50 = 3235 mg/kg
Akut toksicitet - indånding:	Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt. 79-09-4-A: Rotte, 1h: LC50 >19,7 mg/l
Hudætsning/-irritation:	Virker ætsende og giver brændende smerte, rødme, blærer og ætssår. 79-09-4-A: Kanin : Ætsende (BASF test)
Alvorlig øjenskade/øjenirritation:	Kan fremkalde dybe ætsninger, smerter, tåreflåd og kramper i øjenlågene. Risiko for alvorlig øjenskade med synstab.
Respiratorisk sensibilisering eller hudsensibilisering:	Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt. 79-09-4-A: Marsvin: Ikke sensibiliserende (Read across)
Kimcellemutagenicitet:	Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt. 79-09-4-A: Ingen observerede mutagene virkninger i test med mikroorganismer, celler fra pattedyr og in vivo tests. (Read across)
Kræftfremkaldende egenskaber:	Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt. 79-09-4-A: Ingen carcinogene virkninger fundet.
Reproduktionstoksicitet:	Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt. 79-09-4-A: Forringelse af fertilitet/ Teratogene skader: Ingen indikationer.
Enkel STOT-eksponering:	Kan forårsage irritation af luftvejene. Produktet afgiver dampe fra organiske opløsningsmidler, der kan give sløvhed og svimmelhed. I

	høje koncentrationer kan dampene give hovedpine og beruselse. 79-09-4-A: Organspecifik toksicitet ikke forventet.
Gentagne STOT-eksponeringer:	Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt. 79-09-4-A: Ætsning. Organspecifik toksicitet ikke forventet.
Aspirationsfare:	Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Testdata foreligger ikke.
Andre toksikologiske virkninger:	Kan fremkalde ætsninger i mund, spiserør og mavesæk. Smerter i mund, svælg og mave. Synkebesvær, ildebefindende og blodigt opkast. Brune pletter og ætssår kan ses i og omkring munden.

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1. Toksicitet

Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

Akut toksicitet:

79-09-4-A:
Fisk: Leuciscus idus: 96hLC50 >10000 mg/l
Krebsdyr: Daphnia magna: 48hEC50 >500 mg/l
Alger: Scenedesmus subspicatus: 72hEC50 >500 mg/l

12.2. Persistens og nedbrydelighed

Er biologisk let nedbrydeligt.

79-09-4-A: Let bionedbrydelig.

12.3. Bioakkumuleringspotentiale

Bioakkumulering forventes ikke.

12.4. Mobilitet i jord

Produktet forventes at have lav mobilitet i jord og sediment.

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

Produktet indeholder ikke PBT eller vPvB stoffer.

12.6. Andre negative virkninger

Ingen kendte.

PUNKT 13: Forhold vedrørende bortskaffelse

13.1. Metoder til affaldsbehandling

Undgå udslip til kloak eller overfladevand.

Spild og affald samles i lukkede og tætte beholdere, der bortskaffes via den kommunale affaldsordning for farligt affald med nedenstående specifikationer.

Affaldsgruppe: C
EAK-kode: Afhængigt af branche og anvendelse f.eks. 06 01 06* Andre syrer

Absorptionsmiddel/klude forurenet med produktet:
Affaldsgruppe: H
EAK-kode: 15 02 02 Absorptionsmidler, filtermaterialer, aftørringsklude og beskyttelsesdragter forurenet med farlige stoffer.

Tom, renset emballage bør bortskaffes til genanvendelse.

PUNKT 14: Transportoplysninger

ADR/RID

14.1. UN-nummer	1848
14.2. UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	PROPIONSYRE
14.3. Transportfareklasse(r)	8
14.4. Emballagegrupper	III
Farenummer	80
Tunnelrestriktionskode:	E
14.5. Miljøfarer	Produktet skal ikke mærkes som miljøfarligt (symbol: fisk og træ).

ADN

14.1. UN-nummer	1848
14.2. UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	PROPIONIC ACID
14.3. Transportfareklasse(r)	8
14.4. Emballagegrupper	III
14.5. Miljøfarer	Produktet skal ikke mærkes som miljøfarligt (symbol: fisk og træ).
Transport i tankskibe:	N3

IMDG

14.1. UN-nummer	1848
14.2. UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	PROPIONIC ACID
14.3. Transportfareklasse(r)	8
14.4. Emballagegrupper	III
14.5. Miljøfarer	Produktet er ikke Marine Pollutant (MP).
IMDG Code segregation group:	1 - Acids

ICAO/IATA

14.1. UN-nummer	1848
14.2. UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	PROPIONIC ACID
14.3. Transportfareklasse(r)	8
14.4. Emballagegrupper	III
14.5. Miljøfarer	Produktet skal ikke mærkes som miljøfarligt (symbol: fisk og træ).

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren

Ingen.

14.7. Bulktransport i henhold til bilag II i MARPOL 73/78 og IBC-koden

Ikke relevant.

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

Omfattet af:
Bekendtgørelse om arbejdets udførelse nr. 559/2004, senest ændret ved nr. 447/2013.
Bekendtgørelse om unges arbejde nr. 239/2005, senest ændret ved nr. 514/2011.

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

Særlige bestemmelser:

Unge under 18 år må ikke erhvervsmæssigt anvende eller udsættes for produktet. Unge over 15 år er dog undtaget denne regel, hvis produktet indgår som et nødvendigt led i en uddannelse.

PR-nummer:	2217415

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering

Der er udført kemikaliesikkerhedsvurdering for følgende stoffer:
79-09-4 / 201-176-3 Propionsyre

PUNKT 16: Andre oplysninger

Der er foretaget ændringer i følgende punkter:	2, 16.
Forklaring til forkortelser:	PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic vPvB: Very Persistent and Very Bioaccumulative DNEL: Derived No Effect Level PNEC: Predicted No Effect Concentration STOT: Specific Target Organ Toxicity
Referencer til litteratur og datakilder:	Registreringsdossier
Metode til klassificering:	Beregning på baggrund af farerne for de kendte bestanddele.
H-sætninger:	H226 Brandfarlig væske og damp. H314 Forårsager svære ætsninger af huden og øjenskader. H318 Forårsager alvorlig øjenskade. H335 Kan forårsage irritation af luftvejene.
Uddannelse:	Et grundigt kendskab til dette sikkerhedsdatablad bør være en forudsætning.
Øvrige oplysninger:	Dette sikkerhedsdatablad er udarbejdet for og gælder udelukkende dette produkt. Det er baseret på vores nuværende viden samt de oplysninger, leverandøren har kunnet levere om produktet ved udarbejdelsen. Sikkerhedsdatabladet overholder gældende lovgivning for udarbejdelse af sikkerhedsdatablade i henhold til 1907/2006/EC (REACH) med senere ændringer. Eksponeringsscenarier er vedlagt som bilag.